

Zadeva C-197/23**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča****Datum vložitve:**

24. marec 2023

Predložitveno sodišče:

Sąd Apelacyjny w Warszawie (Poljska)

Datum predložitvene odločbe:

28. april 2022

Pritožnica:

S. S.A.

Nasprotna stranka v postopku:

C. sp. z o.o.

Predmet postopka v glavni stvari

Pritožba zoper sodbo prvostopenjskega sodišča, s katero je bila zavrnjena tožba za plačilo 4.572.648,00 PLN skupaj z obrestmi, ki jo je družba S. S.A. vložila proti družbi C. sp. z o.o. na podlagi člena 15(1), točka 4, ustava z dne 16. kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (zakon z dne 16. aprila 1993 o preprečevanju nelojalne konkurence).

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Razlaga člena 2, člena 6(1) in (3) ter člena 19(1), drugi pododstavek, Pogodbe o Evropski uniji v povezavi s členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Vprašanja za predhodno odločanje sta predloženi na podlagi člena 267 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).

Vprašanja za predhodno odločanje

1. Ali je treba člen 2, člen 6(1) in (3) ter člen 19(1), drugi pododstavek, Pogodbe o Evropski uniji v povezavi s členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah razlagati tako, da prvostopenjsko sodišče države članice Evropske unije, v enoosebni sestavi katerega zaseda sodnik tega sodišča, ki je bil določen za obravnavanje zadeve ob očitni kršitvi določb nacionalnega prava o dodeljevanju zadev ter določitvi in spremembi sestave sodišča, ni neodvisno, nepristransko in z zakonom predhodno ustanovljeno sodišče, ki zagotavlja učinkovito pravno varstvo?

2. Ali je treba člen 2, člen 6(1) in (3) ter člen 19(1), drugi pododstavek, Pogodbe o Evropski uniji v povezavi s členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah razlagati tako, da nasprotujejo uporabi določb nacionalnega prava – kot je člen 55(4), drugi stavek, ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (zakon z dne 27. julija 2001 o organizaciji splošnih sodišč) (prečiščeno besedilo, Dz.U. 2020, pozicija 2072, s spremembami) v povezavi s členom 8 ustawa z dnia 20 grudnia 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (zakon z dne 20. decembra 2019 o spremembi zakona o organizaciji splošnih sodišč, zakona o vrhovnem sodišču in nekaterih drugih zakonov) (Dz.U. 2020, pozicija 190) – kadar je z njimi drugostopenjskemu sodišču prepovedano, da na podlagi člena 379, točka 4, ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (zakon z dne 17. novembra 1964 o zakoniku o civilnem postopku) (prečiščeno besedilo, Dz.U. 2021, pozicija 1805, s spremembami) ugotovi nezakonitost postopka pred prvostopenjskim nacionalnim sodiščem v zadevi, ki je bila vložena pri navedenem sodišču, iz razloga, da je bila sestava navedenega sodišča v nasprotju s predpisi, da je bilo sodišče neustrezno sestavljeno ali da je pri odločanju sodelovala oseba, ki za to ni bila pooblaščen ali pristojna, kar pomeni pravno sankcijo, ki zagotavlja učinkovito pravno varstvo v primeru, da je sodnik za obravnavanje zadeve določen z očitno kršitvijo določb nacionalnega prava o dodeljevanju zadev ter določitvi in spremembi sestave sodišča?

Navedene določbe prava Unije

Pogodba o Evropski uniji: člen 2, člen 6(1) in (3), člen 19(1), drugi pododstavek

Pogodba o delovanju Evropske unije: člen 267

Listina Evropske unije o temeljnih pravicah: člen 47

Navedene določbe nacionalnega prava in odločbe nacionalnih sodišč

Ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (zakon z dne 16. aprila 1993 o preprečevanju nelojalne konkurence) (prečiščeno besedilo, Dz.U. 2022, pozicija 1233): člen 15(1), točka 4

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (zakon z dne 17. novembra 1964 o zakoniku o civilnem postopku) (prečiščeno besedilo, Dz.U. 2021, pozicija 1805, s spremembami, v nadaljevanju: zakonik o civilnem postopku): člen 47(1), člen 59, člen 232, drugi stavek, člen 323, člen 378(1), člen 379, točka 4, člen 386

V skladu s členom 379, točka 4, zakonika o civilnem postopku, navedenim v drugem vprašanju za predhodno odločanje, je „postopek nezakonit, če je sestava sodišča, ki odloča o zadevi, v nasprotju z zakonskimi predpisi ali če je pri obravnavanju zadeve sodeloval sodnik, ki bi moral biti po samem zakonu izločen“.

Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (zakon z dne 27. julija 2001 o organizaciji splošnih sodišč) (prečiščeno besedilo, Dz. U. 2020, pozicija 2072, s spremembami, v nadaljevanju: zakon o organizaciji splošnih sodišč): člen 45, člen 47a, člen 47b, člen 55(4)

V skladu s členom 55(4) zakona o organizaciji splošnih sodišč, navedenim v drugem vprašanju za predhodno odločanje, lahko „sodniki odločajo o vseh zadevah v kraju opravljanja sodniške funkcije in na drugih sodiščih v primerih, določenih z zakonom (pristojnost sodnika). Določbe o dodeljevanju zadev ter določitvi in spremembi sestave ne omejujejo pristojnosti sodnika in ne morejo biti podlaga za ugotovitev, da je sestava v nasprotju z zakonskimi predpisi, da je sodišče neustrezno sestavljeno ali da je pri odločanju sodelovala oseba, ki za to ni pooblaščen ali pristojna“.

Ustawa z dnia 20 grudnia 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (zakon z dne 20. decembra 2019 o spremembi zakona o organizaciji splošnih sodišč, zakona o vrhovnem sodišču in nekaterih drugih zakonov) (Dz.U. 2020, pozicija 190, v nadaljevanju: zakon o spremembah): člen 1 (s katerim je bil v člen 55 zakona o organizaciji splošnih sodišč dodan odstavek 4 z zgoraj navedenim besedilom), člen 8

Člen 8 zakona o spremembah, naveden v drugem vprašanju za predhodno odločanje, določa, da se „člen 55(4) zakona, spremenjenega s členom 1, uporablja tudi za zadeve, ki so bile vložene ali končane pred začetkom veljavnosti tega zakona“.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych (uredba ministra za pravosodje z dne

23. decembra 2015 o sodnem redu za splošna sodišča) (Dz.U. 2015, pozicija 2316, v nadaljevanju: sodni red iz leta 2015): člen 43(1), člen 49, člen 52b, člen 52c

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych (uredba ministra za pravosodje z dne 18. junija 2019 o sodnem redu za splošna sodišča) (Dz.U. 2019, pozicija 1141, v nadaljevanju: sodni red iz leta 2019): člen 2, točka 16, člen 61(3), člen 138(3)

Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (zakon z dne 26. junija 1974 o delovnopravnem zakoniku) (prečiščeno besedilo, Dz.U. 2022, pozicija 1510): člen 1672, člen 1673

Sodba Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče, Poljska) z dne 21. novembra 2019, III PK 162/18; načelni sklep vrhovnega sodišča z dne 5. decembra 2019, III UZP 10/19; sklep vrhovnega sodišča z dne 28. februarja 2020, III CSK 225/19; sklep vrhovnega sodišča z dne 12. januarja 2021, IV CSK 275/20; načelni sklep vrhovnega sodišča z dne 16. februarja 2021, III CZP 9/20; sklep vrhovnega sodišča z dne 2. junija 2021, V CSK 52/21; sklep vrhovnega sodišča z dne 29. aprila 2022, III CZP 77/22; načelni sklep vrhovnega sodišča z dne 26. maja 2022, III CZP 86/22

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka

- 1 Družba S. S.A. v S. je 27. aprila 2018 proti družbi C. sp. z o.o. v V. na podlagi člena 15(1), točka 4, ustava z dne 16. kvietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (zakon z dne 16. aprila 1993 o preprečevanju nelojalne konkurence) vložila tožbo za plačilo 4.572.648,00 PLN z zakonskimi obrestmi od datumov in zneskov, navedenih v tožbenem zahtevku. Tožena stranka je predlagala zavrnitev tožbe.
- 2 Predsedujoča sodnica šestnajstega gospodarskega oddelka pri Sąd Okręgowy w W. (regionalno sodišče v V., Poljska) je z odredbo z dne 27. septembra 2018 odredila, da gre zadeva v naključni žreb v okviru sistema naključnega dodeljevanja zadev (v nadaljevanju: SNDZ). V skladu s poročilom o žrebu je bila 28. septembra 2018 sodnica E.T. na podlagi naključnega žreba določena za sodnico poročevalko v zadevi XVI GC 932/18.
- 3 Z odredbo sodnice E.T. z dne 30. januarja 2019 je bil razpisan narok za obravnavo za 11. marec 2019. Kot predsedujoča sodnica sodeče sestave je bila določena E.T. Sodnica E.T. je z odredbo z dne 7. februarja 2019 spremenila datum obravnave, določene za 11. marec 2019, na 25. marec 2019. V odredbi ni bil naveden niti razlog za spremembo datuma obravnave v zadevi niti sodnik, ki bo predsedoval sodeči sestavi.
- 4 25. marca 2019 je bila opravljena obravnava, ki ji je predsedovala sodnica J.K. V spisu zadeve XVI GC 932/18, ki pokriva obdobje od 28. septembra 2018 (datum določitve sodnice E.T. v okviru SNDZ) do 25. marca 2019 (datum prve obravnave,

ki jo je vodila sodnica J.K.), ni dokumentov, ki bi pomenili podlago za zamenjavo sodnika poročevalca. Naslednja naroka, določena za obravnavo, in sicer 8. julija 2019 in 2. septembra 2019, sta se odvila pred prvostopenjskim sodiščem v enoosebni sestavi, v kateri je bila sodnica J.K. Sąd Okręgowy w W. (regionalno sodišče v V.), v sodeči sestavi katerega je kot sodnica posameznica odločala J.K., je 16. septembra 2019 razglasilo sodbo, s katero je bila tožba zavrjena. V SNDZ se sodnik poročevalec v zadevi XVI GC 932/18 ni spremenil.

- 5 Pritožnica je s pritožbo z dne 27. oktobra 2019 v celoti izpodbijala sodbo prvostopenjskega sodišča. Nasprotna stranka je v odgovoru na pritožbo z dne 31. julija 2020 predlagala, naj se pritožba zavrne.
- 6 Zaradi pritožbe, ki jo je vložila pritožnica, je bil spis zadeve XVI GC 932/18 posredovan pritožbenemu sodišču, kjer je bil vpisan pod opravilno številko VII AGa 738/20. Sąd Apelacyjny w W. (pritožbeno sodišče v V., Poljska) je s sklepom z dne 11. maja 2021 na podlagi člena 138(3) sodnega reda iz leta 2019 spis vrnilo Sąd Okręgowy w W. (regionalno sodišče v V.), da bi bili v spis vloženi ti dokumenti: (1) odredba predsednika oddelka ali namestnika predsednika oddelka, na podlagi katere je bila sodnica J.K. od 25. marca 2019 določena, da kot sodnica poročevalka obravnava zadevo namesto naključno izbrane sodnice E.T., ter navedba pravne podlage za prenos zadeve na sodnico J.K. in razlogov za spremembo sestave sodišča; (2) odredba predsednika oddelka ali namestnika predsednika oddelka, na podlagi katere naj bi sodnica J.K. kot nadomestna sodnica zaradi odsotnosti sodnice E.T. opravljala dejanja na obravnavi 25. marca 2019, z obrazložitvijo, ali je bila odsotnost sodnice E.T. posledica dopusta (letni dopust, izredni dopust) ali druge opravičene odsotnosti; (3) odredba predsednika oddelka ali namestnika predsednika oddelka o določitvi načrta nadomeščanj za 25. marec 2019 in (4) odredba sodnice J.K. z dne 25. marca 2019 o predodelitvi zadeve XVI GC 932/18 njej.
- 7 V odgovor na sklep Sąd Apelacyjny w W. (pritožbeno sodišče v V.) z dne 11. maja 2021 je predsednica šestnajstega gospodarskega oddelka Sąd Okręgowy w W. (regionalno sodišče v V.) z dopisom z dne 24. maja 2021 predsedniku pritožbenega sodišča v V. v vednost posredovala spis zadeve XVI GC 932/18, ki mu je priložila naslednje dokumente: (1) uradni zaznamek vodje sekretariata šestnajstega gospodarskega oddelka z dne 19. maja 2021, iz katerega je izhajalo, da je bila odredba sodnice J.K. z dne 25. marca 2019 o prevzemu zadeve XVI GC 932/18 v obravnavanje pomotoma vložena v spis druge zadeve; (2) odredbo z dne 25. marca 2019 o prevzemu zadeve XVI GC 932/18 s strani kabineta sodnice J.K.; (3) odredbo z dne 25. marca 2019 o določitvi dežurnega sodnika (J.K.) za vodenje obravnave, določene za 25. marec 2019, zaradi opravičene odsotnosti sodnice E.T.
- 8 Z odredbo z dne 16. junija 2021 je bil spis ponovno vrnjen regionalnemu sodišču, da v treh dneh izpolni točko 2 sklepa z dne 11. maja 2021 glede pojasnila, ali je bila odsotnost sodnice E.T. posledica dopusta (letni dopust, izredni dopust) ali druge opravičene odsotnosti. Ker odredba z dne 16. junija 2021 ni bila pravočasno izvršena, je pritožbeno sodišče v V. s sklepom z dne 29. julija 2021 obvestilo

Prokurator Regionalny w Warszawie (okrožni državni tožilec v Varšavi, Poljska), ker je menilo, da je potrebna njegova udeležba v zadevi. Predsednica šestnajstega gospodarskega oddelka regionalnega sodišča v V. je z dopisom z dne 5. avgusta 2021 pojasnila, da je bila odsotnost sodnice E.T. 25. marca 2019 posledica izrednega dopusta. Z dopisom z dne 25. avgusta 2021 se je zadevi pridružil okrožni državni tožilec.

- 9 Obravnava pred drugostopenjskim sodiščem je potekala 20. septembra 2021. Predsedujoči je stranke obvestil o pravnem problemu v zvezi s kršitvijo načela nespremenljivosti sestave, ki se je zgodila na prvostopenjskem sodišču.
- 10 Da bi ugotovilo razloge za kršitev načela nespremenljivosti sestave v zadevi XVI GC 932/18, je Sąd Apelacyjny w W. (pritožbeno sodišče v V.) s sklepom z dne 28. septembra 2021 predsedniku regionalnega sodišča v V. naložilo, naj v dveh tednih predloži naslednje informacije: (1) število zadev, ki so bile sodnici E.T. dodeljene za obravnavo 25. marca 2019, z navedbo opravičnih številk spisov teh zadev; (2) pojasnilo, ali je v vseh zadevah, določenih za obravnavo 25. marca 2019, kot namestnica obravnavo vodila sodnica J.K.; (3) navedbo opravičnih številk spisov zadev, določenih za obravnavo 25. marca 2019, ki jih je sodnica J.K. prevzela v obravnavanje na podlagi sodnega reda iz leta 2015 ali ki jih je njen kabinet prejel na drugi pravni podlagi; (4) navedbo, ali je sodnica E.T. v letu 2018 in v letu 2019 koristila izredni dopust v dnevih, ko je imela razpisane obravnave, in če je tako, navedbo datumov teh obravnav z opravičnimi številkami spisov zadev, razpisanih na posamezne dneve; (5) v primeru pritrdilnega odgovora na četrto vprašanje pojasnilo, ali je sodnica E.T. v dnevih, ko je koristila izredni dopust in imela razpisane obravnave, na obravnavah nadomeščala sodnica J.K.; (6) v primeru pritrdilnega odgovora na peto vprašanje navedbo, ali je sodnica J.K. v okviru nadomeščanja na obravnavah katero od zadev prevzela na podlagi sodnega reda iz leta 2015; (7) število narokov v mesecih, v katerih je sodnica E.T. na dneve narokov koristila izredni dopust, z natančno navedbo datumov narokov v vsaki zadevi, v kateri je sodnica E.T. koristila izredni dopust. Predsednik regionalnega sodišča v V. pritožbenemu sodišču v V. ni posredoval zahtevanih informacij.
- 11 Predsednik regionalnega sodišča v V. je z dopisom z dne 18. oktobra 2021 ob predložitvi kopije sklepa pritožbenega sodišča v V. z dne 28. septembra 2021 zaprosil predsednika pritožbenega sodišča v V., naj preveri pravilnost obveznosti predložitve zgoraj navedenih informacij.
- 12 Niti predsednik pritožbenega sodišča v V. niti podpredsednik tega sodišča nista obvestila drugostopenjskega sodišča o ukrepih upravnega nadzora, sprejetih v zvezi z zgoraj navedenim dopisom.
- 13 Pritožbeno sodišče v V. je z dopisom z dne 1. decembra 2021 predsednika regionalnega sodišča v V. pozvalo, naj ponovno preuči izvršitev sklepa z dne 28. septembra 2021. Predsednik regionalnega sodišča v V. je v dopisu z dne 29. decembra 2021 navedel, da v celoti vztraja pri stališču, ki ga je izrazil v dopisu

predsedniku pritožbenega sodišča v V. z dne 18. oktobra 2021 in s katerim se je v dopisu z dne 27. oktobra 2021 strinjala podpredsednica pritožbenega sodišča v V.

- 14 Sąd Apelacyjny w W. (pritožbeno sodišče v V.) je z dopisom z dne 7. februarja 2022 zaprosilo podpredsednico tega sodišča, naj razmisli o uvedbi ukrepov upravnega nadzora proti predsedniku Sąd Okręgowy w W. (regionalno sodišče v V.), da bi ta izvršil sklep pritožbenega sodišča v V. z dne 28. septembra 2021. V zadevnem dopisu je bilo navedeno, da je iz dopisa predsednika regionalnega sodišča v V. z dne 29. decembra 2021 razvidno, da je njegovo zavrnitev izvršitve sklepa z dne 28. septembra 2021 podprla podpredsednica pritožbenega sodišča v V. v dopisu z dne 27. oktobra 2021. Pritožbeno sodišče v V. je zaprosilo za predložitev zadevnega dopisa, ker se njegova vsebina po mnenju sodeče sestave nanaša na poseganje v potek dokaznega postopka pred organom, ki izvaja nadzor v okviru upravnih dejavnosti pritožbenega sodišča. Poleg tega je bilo sporočeno, da pritožbeno sodišče razmišlja o tem, da bi Sodišču Evropske unije zastavilo pravno vprašanje.
- 15 Podpredsednica pritožbenega sodišča v V. je z dopisom z dne 24. februarja 2022 v odgovoru na dopis z dne 7. februarja 2022 v delu, v katerem se nanaša na predlog sodišča, naj sprejme nadzorne ukrepe proti predsedniku regionalnega sodišča v V., da bi ta izvršil sklep pritožbenega sodišča z dne 28. septembra 2021, navedla, da se ji zdi, da v zvezi s tem ne more posredovati, saj informacije, navedene v sklepu sodišča, niso bile zahtevane v okviru upravnega nadzora, temveč jih je zahtevalo sodišče. Podpredsednica je tudi izrazila mnenje, da informacije, zahtevane v sklepu z dne 28. septembra 2021, ki se nanašajo na druge sodne zadeve, presega pristojnostno povezavo z obravnavano zadevo, hkrati pa posega v pristojnost predsednika sodišča. Podpredsednica dopisa z dne 27. oktobra 2021 ni priložila.
- 16 Glede na stališče podpredsednice pritožbenega sodišča v V., ki je po mnenju pritožbenega sodišča nezakonito posegla v potek dokaznega postopka tega sodišča, in ukrepe v okviru upravnega nadzora, uvedenega zoper sodnico poročevalko, je pritožbeno sodišče menilo, da bi nadaljnje dopisovanje z organi sodišča povzročilo le podaljšanje postopka in ne bi prispevalo k izvršitvi sklepa z dne 28. septembra 2021.

Glavne trditve strank v postopku pred nacionalnim sodiščem

- 17 Pritožnica je pri predložitvenem sodišču podala očitek nezakonitosti postopka pred prvostopenjskim sodiščem na podlagi člena 379, točka 4, civilnega zakonika, in sicer zaradi neskladnosti sodeče sestave navedenega sodišča s pravnimi predpisi v povezavi s kršitvijo načela nespremenljivosti sodeče sestave, ker je namesto sodnice poročevalke E.T., določene naključno z uporabo sistema, zadevo obravnavala sodnica J.K. Nasprotna stranka je navedla, da člen 379, točka 4, civilnega zakonika določa sestavo sodišča, ne pa sodečo sestavo, kar pomeni, da ni podlage za ugotovitev, da sodeča sestava, oblikovana s kršitvijo členov 47a in 47b zakona o organizaciji splošnih sodišč, sama po sebi vpliva na zakonitost

postopka. Državni tožilec pa je izjavil, da ni podlage za to, da drugostopenjsko sodišče ugotovi nezakonitost postopka na podlagi člena 379, točka 4, zakonika o civilnem postopku, ob upoštevanju besedila člena 55(4) zakona o organizaciji splošnih sodišč, ter da bi, če bi priznali nasprotno, to privedlo do razveljavitve sodbe prvostopenjskega sodišča, ponovnega žreba, ponovitve že opravljenih dokaznih dejanj in do sprejetja enake rešitve kot jo vsebuje sodba z dne 16. septembra 2019.

Kratka obrazložitev predloga za sprejetje predhodne odločbe

Obrazložitev prvega vprašanja

- 18 V členu 19 PEU je konkretizirano načelo pravne države, izraženo v členu 2 PEU, tako da je sodiščem držav članic in Sodišču zaupana naloga zagotavljanja polne uporabe prava Unije v vseh državah članicah in sodnega varstva pravic, ki so subjektom priznane s tem pravom.
- 19 Načelo učinkovitega sodnega varstva pravic, na katero se sklicuje člen 19(1), drugi pododstavek, PEU, je splošno načelo prava Unije, izhajajoče iz skupnih ustavnih tradicij držav članic, ki je izraženo v členih 6 in 13 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane 4. novembra 1950 v Rimu, ter potrjeno v členu 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (sodbe Sodišča z dne 19. septembra 2006, *Wilson*, C-506/04, EU:C:2006:587, točka 51; z dne 16. februarja 2017, *Margarit Panicello*, C-503/15, EU:C:2017:126, točka 37; z dne 27. februarja 2018, *Associação Sindical dos Juízes Portugueses*, C-64/16, EU:C:2018:117, točka [35]).
- 20 Na podlagi člena 19(1), drugi pododstavek, PEU mora torej vsaka država članica zlasti zagotoviti, da organi, ki kot „sodišča“ v smislu prava Unije spadajo v sistem pravnih sredstev na področjih, ki jih ureja pravo Unije, in ki torej lahko v tej vlogi odločajo o uporabi ali razlagi prava Unije, izpolnjujejo zahteve po učinkovitem sodnem varstvu (sodbi Sodišča z dne 18. maja 2021, *Asociația „Forumul Judecătorilor din România“* in drugi, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 in C-397/19, EU:C:2021:393, točka 190, ter z dne 20. aprila 2021, *Repubblica*, C-896/19, EU:C:2021:311, točka [37]).
- 21 Zahteva po neodvisnosti sodišč, ki je neločljivo povezana z nalogo sojenja, je del bistvene vsebine pravice do učinkovitega sodnega varstva in temeljne pravice do poštenega sojenja, ki ima poglaviten pomen kot garant varstva vseh pravic, ki jih imajo pravni subjekti na podlagi prava Unije, in ohranitve skupnih vrednot držav članic, ki so navedene v členu 2 PEU, zlasti vrednote pravne države (sodba Sodišča z dne 20. aprila 2021, *Repubblica*, C-896/19, EU:C:2021:311, točka 51).
- 22 V skladu s to določbo in kot določa člen 19(1), drugi pododstavek, PEU, morajo države članice določiti sistem pravnih sredstev in postopkov, ki pravnim subjektom zagotavljajo spoštovanje njihove pravice do učinkovitega sodnega varstva na področjih, ki jih ureja pravo Unije (sodba Sodišča z dne 27. februarja

2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:1 17, točka 34).

- 23 Jamstva neodvisnosti in nepristranskosti, ki se zahtevajo na podlagi prava Evropske unije, predpostavljajo, da obstajajo pravila, ki se nanašajo zlasti na sestavo organa ter na imenovanje, trajanje funkcije in razloge za vzdržanje, izločitev in razrešitev njegovih članov, in na podlagi katerih je mogoče zavrniti vsak legitimen dvom pri pravnih subjektih o zavarovanosti tega organa pred zunanjimi dejavniki in o njegovi nevtralnosti glede nasprotujočih si interesov (sodba Sodišča z dne 20. aprila 2021, Republika, C-896/19, EU:C:2021:311, točka 53).
- 24 Zahteva po neodvisnosti ima dva vidika. Prvi – zunanji – pomeni, da organ svoje naloge izvaja povsem neodvisno, ne da bi bil kakor koli hierarhično povezan ali komur koli podrejen in ne da bi prejemal kakršne koli ukaze ali navodila (sodbi Sodišča z dne 17. julija 2014, Torresi, C-58/13 in C-59/13, EU:C:2014:2088, točka 22, in z dne 6. oktobra 2015, Consorci Sanitari del Maresme, C-203/14, EU:C:2015:664, točka 19), s čimer je zaščiten pred zunanjimi posegi ali pritiski, ki lahko ogrozijo neodvisnost presoje njegovih članov v zvezi s spori, ki so jim predloženi (sodbe Sodišča z dne 19. septembra 2006, Wilson, C-506/04, točka 51; z dne 9. oktobra 2014, TDC, C-222/13, točka 30, in z dne 6. oktobra 2015, Consorci Sanitari del Maresme, C-203/14, točka 19). Drugi – notranji – vidik je povezan s pojmom nepristranskosti in se nanaša na to, da je zagotovljena enaka distanca v razmerju do strank spora in njihovih posameznih interesov glede predmeta spora. Ta dejavnik zahteva spoštovanje objektivnosti in odsotnost kakršnega koli interesa za rešitev spora, razen stroge uporabe pravnih pravil (sodbe Sodišča z dne 19. septembra 2006, Wilson, C-506/04, točka 52; z dne 9. oktobra 2014, TDC, C-222/13, točka 31, in z dne 6. oktobra 2015, Consorci Sanitari del Maresme, C-203/14, točka 20).
- 25 Zahteva, da je sodišče ustanovljeno z zakonom, je povezana z zahtevo, da je sodišče neodvisno in nepristransko, saj mora biti sodni sistem urejen z zakonom in neodvisen od izvršilne oblasti, obe zahtevi pa sta element načela pravne države in kažeta na zaupanje, ki ga morajo sodišča v demokratični družbi vzbujati v javnosti (sodba ESČP z dne 12. marca 2019, A. proti Islandiji, pritožba št. 26374/18, točka 99).
- 26 Glede na navedeno se poraja dvom, izražen v prvem vprašanju, ali je prvostopenjsko sodišče, ki odloča v enosebni sestavi s sodnikom, določenim za obravnavanje zadeve ob očitni kršitvi določb nacionalnega prava o dodeljevanju zadev ter določitvi in spremembi sestave sodišča, neodvisno in nepristransko sodišče, ki je bilo predhodno ustanovljeno z zakonom in zagotavlja učinkovito pravno varstvo.
- 27 Težava se najprej nanaša na vprašanje, ali pojem neodvisnega in nepristranskega sodišča, ustanovljenega z zakonom, zajema tudi „sestavo sodišča“ ali „sodečo sestavo sodišča“, kar zadeva določitev te sestave.

- 28 Pojem „sestava sodišča“ ni zakonsko opredeljen niti v nacionalnem pravu niti v pravu Unije. V poljskem pravu je pojem sestave sodišča opredeljen z navedbo številčnosti sodeče sestave tega sodišča. Za postopke pred prvostopenjskim sodiščem je v predpisih načeloma določeno, da v njih odloča sodnik posameznik (člen 47(1) zakonika o civilnem postopku). Izjeme veljajo za nekatere kategorije zadev, v katerih odloča sestava, v kateri so sodnik kot njen predsedujoči in dva porotnika (člen 47(2) zakonika o civilnem postopku), ali pa je s temi predpisi predsednik sodišča pooblaščen, da odredi, naj zadevo obravnava senat treh sodnikov, če meni, da je to primerno zaradi posebne zapletenosti ali precedenčne narave zadeve (člen 47(3) zakonika o civilnem postopku).
- 29 Za neodvisnost in nepristranskost sodišča, ustanovljenega z zakonom, se zahteva, da v njegovi sestavi odločajo sodniki, ki so pooblaščen za odločanje na določenem sodišču, na določeni stopnji in v določeni zadevi. Vsak član sestave mora imeti navedene lastnosti.
- 30 V nacionalnem pravu velja načelo nespremenljivosti sodeče sestave (člen 47a(1) zakona o organizaciji splošnih sodišč). Temelji na tem, da se zadeve sodnikom in pomožnim sodnikom dodeljujejo naključno, znotraj določenih kategorij zadev. Gre za načelo zakonskega ranga, katerega bistvo je v stalnosti (nespremenljivosti) sestave sodišča od trenutka naključne določitve sodeče sestave ves čas odločanja o zadevi (člen 323 zakonika o civilnem postopku) (glej načelna sklepa vrhovnega sodišča z dne 5. decembra 2019, III UZP 10/19, in z dne 1. julija 2021, III CZP 36/20).
- 31 Naključno dodeljevanje zadev sodnikom in pomožnim sodnikom v okviru posameznih kategorij zadev se izvaja z elektronskim sistemom za naključno dodeljevanje zadev in sodnih nalog, ki deluje na podlagi generatorja naključnih števil (sistem naključnega dodeljevanja zadev) (člen 43(1) sodnega reda iz leta 2015, člen [2], točka 16, sodnega reda iz leta 2019).
- 32 Odstopanja od načela nespremenljivosti sestave, oblikovane naključno, so strogo opredeljena v organskem zakonu (in sicer v členu 47b zakona o organizaciji splošnih sodišč, v skladu s katerim se sestava sodišča lahko spremeni le v primeru nezmožnosti obravnavanja zadeve v obstoječi sestavi ali dolgoročne ovire za obravnavanje zadeve v obstoječi sestavi) in izvedbenih določbah (člena 49 in 52c sodnega reda iz leta 2015). Iz sodne prakse Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) je razvidno, da zgolj odstopanje od pravil za določitev sodnika v zadevi še ne pomeni, da sestava sodišča ni v skladu s predpisi (glej načelni sklep vrhovnega sodišča z dne 16. februarja 2021, III CZP 9/20).
- 33 Podlaga za to stališče je bila predpostavka, da je sestava sodišča določena z zakonom, medtem ko se določbe sodnega reda iz leta 2015 in sodnega reda iz leta 2019 nanašajo le na način oblikovanja sodeče sestave, in sicer z izbiro sodnika z uporabo sistema za naključno dodeljevanje zadev in sodnih nalog. Vsak sodnik danega sodišča je namreč usposobljen za odločanje o zadevi ne glede na način, na katerega je določen za njeno obravnavanje. Zato je kljub

pomanjkljivostim, ki so povezane z določitvijo sestave sodišča, sodišče še vedno z zakonom ustanovljeno sodišče, saj je sodnik še vedno sodnik, sodno sestavo pa tvori sodnik. Dodeljevanje obravnave sodnikom, ki odločajo v civilnih zadevah, po abecednem seznamu sodnikov je zgolj organizacijske narave, kršitev pravil, ki so zgolj organizacijske in instruktivne narave, pa ne pomeni, da je sestava v nasprotju z zakonom (glej načelni sklep vrhovnega sodišča z dne 16. februarja 2021, III CZP 9/20).

- 34 Po presoji pritožbenega sodišča je mogoče šteti, da navadna (naključna, nezavedna, nenamerna, zmotna) kršitev določb o naključni določitvi sodeče sestave sodišča ni razlog za ugotovitev, da je sestava tega sodišča v nasprotju s pravnimi predpisi (člen 379, točka 4, zakonika o civilnem postopku), zato je treba šteti, da je sodišče v tako določeni sestavi sodišče, ki je predhodno ustanovljeno z zakonom (člen 47 Listine o temeljnih pravicah). Drugačen položaj nastane, če je bila sodeča sestava, v kateri zaseda sodnik, ki mu je bila zadeva dodeljena, določena ob očitni (kvalificirani) kršitvi določb nacionalnega prava o dodeljevanju zadev ter določitvi in spremembi sestave sodišča.
- 35 Določbe o sestavi sodišča in načinu določitve te sestave sledijo poglavitnemu cilju, da se zagotovi njihova vloga pri varovanju neodvisnosti sodstva ter se tako prepreči vpliv zakonodajne in izvršilne oblasti na določitev konkretnega sodnika za obravnavanje zadeve ter dogovore med samimi sodniki danega sodišča o tem, kdo od njih bo obravnaval konkretno zadevo. Države članice sicer imajo diskrecijsko pravico pri odločanju, kako bo oblikovana sestava sodišča v skladu z nacionalnimi predpisi, če pa so bili taki predpisi sprejeti, mora biti neodvisnost sodišča zadostno zagotovljena (glej sklepne predloge generalnega pravobranilca E. Tancheva z dne 27. junija 2019, C-585/18, C-624/18 in C-625/18, točka 129). Ta jamstva se v skladu z navedbami pritožbenega sodišča ne raztezajo le na zakonodajno in izvršilno oblast, temveč tudi na sodno oblast.
- 36 V skladu z navedbami pritožbenega sodišča ni mogoče upravičeno šteti, da je neodvisnost (samostojnost in nepristranskost) sodišča ohranjena v položaju, ko sodniki danega sodišča sami – za uresničitev svojih ali tujih interesov z uporabo institutov nacionalnega prava v nasprotju z njihovim ciljem – oblikujejo sestavo zakonito določenega sodišča tako, da kvalificirano kršijo določbe nacionalnega prava o dodeljevanju zadev ter o določitvi in spremembi sestave sodišča.
- 37 Pravica do poštenega sojenja namreč temelji na jamstvih, ki določajo dostop do z zakonom ustanovljenega sodišča in se nanašajo na oblikovanje njegove sestave, nespoštovanje teh jamstev pa mora biti izjema, tudi kar zadeva dejanja, ki niso pomanjkljiva. Zato je treba šteti, da pravica do neodvisnega in nepristranskega sodišča, ustanovljenega z zakonom, zajema tudi sestavo sodišča, ki je v skladu z nacionalno zakonodajo oblikovana tako, da je zagotovljena njena neodvisnost in stabilnost. Ta pogoj je lahko izpolnjen le, če je sodnik razporejen v (enoosebno, večosebno) sestavo sodišča v skladu z določbami nacionalnega prava, medtem ko je sprememba sodnika dovoljena v mejah iz teh določb, čeprav gre za organizacijske in izvedbene določbe.

- 38 Ker za način razporeditve sodnika v sodečo sestavo in zamenjavo sodnika v tej sestavi veljajo določena pravila nacionalnega prava, je spoštovanje teh pravil bistvenega pomena za ugotovitev, ali je sodišče, vključno z njegovo izbrano sestavo, sodišče, ustanovljeno z zakonom. Čeprav so vsi sodniki danega sodišča ustrezno usposobljeni in so enako pooblaščen za odločanje, je za stranke najpomembnejše dejstvo, ki ima naravo jamstva, da zadeva ostane v kabinetu sodnika poročevalca, ki mu je bila zadeva dodeljena naključno, v skladu z ustaljeno razdelitvijo nalog z uporabo informacijskega orodja, ki temelji na generatorju naključnih števil. To je pomembno predvsem z vidika zagotavljanja neodvisnosti sodišča, vključno z neodvisnostjo od upravnega deležnika, kot je predsedujoči ali namestnik predsedujočega zadevnemu oddelku, in njegove nepristranskosti. Če je torej kršitev zadevnih pravil očitna, to pomeni, da so ta jamstva resno oslABLJENA. Obravnavanje zadeve s strani sodnika, ki je bil določen za obravnavanje zadeve z očitno kršitvijo določb nacionalnega prava o dodeljevanju zadev ter določitvi in spremembi sestave sodišča, namreč vpliva na zaupanje državljanov in družbe v sodišče kot neodvisen in nepristranski organ ter je za stranke pomembno z vidika jamstva.
- 39 Pritožbeno sodišče navaja, da je bila sprememba sestave, ki je v zadevi XVI GC 932/18 odločala na prvi stopnji – na podlagi katere je zadevo namesto sodnice E.T., ki ji je bila ta dodeljena v sistemu naključnega dodeljevanja zadev, obravnavala sodnica J.K. – izvedena z očitno kršitvijo določb nacionalnega prava o dodeljevanju zadev ter določitvi in spremembi sestave sodišča, in sicer člena 47b(1) zakona o organizaciji splošnih sodiščih v povezavi s členom 52c(4) sodnega reda iz leta 2015.
- 40 Prvič, izredni dopust sodnika poročevalca na dan razpisane obravnave ne pomeni nezmožnosti obravnavanja zadeve v obstoječi sestavi ali dolgotrajne ovire za obravnavo zadeve v obstoječi sestavi (člen 47b(1) zakona o organizaciji splošnih sodišč). Lahko je podlaga za to, da sestava sodišča, določena v skladu z načrtom nadomeščanja ali načrtom dežurstva, sprejme ukrepe, če to zahteva pravilen potek postopka in sestava sodišča, ki ji je bila zadeva dodeljena, tega ne more storiti (člen 47b(2) zakona o organizaciji splošnih sodišč). V sodni praksi Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) je bilo razsojeno, da načrtovani letni dopust (načelni sklep vrhovnega sodišča z dne 16. februarja 2021, III CZP 9/20) ali celo premestitev sodnika brez njegovega soglasja na drug oddelek sodišča zaradi spremembe delitve nalog (sklep vrhovnega sodišča z dne 28. februarja 2020, III CSK 225/19) nista razlog za odstop od načela nespremenljivosti sodeče sestave sodišča.
- 41 V zadevi XVI GC 932/18 ni šlo za primere nezmožnosti obravnavanja zadeve v obstoječi sestavi niti za dolgotrajne ovire za obravnavanje zadeve v obstoječi sestavi. Zadeva XVI GC 932/18 je bila obravnavana na treh narokih, ki so bili razpisani za njeno obravnavanje. Tudi ob predpostavki, da je 25. marca 2019 obstajala podlaga, da bi sodeča sestava sodišča, ki je bila določena v skladu z načrtom nadomeščanja in v kateri je bila sodnica J. K., sprejela ukrepe, ni bilo nobene ovire za to, da bi se nadaljnji naroki, razpisani za obravnavo, opravili v

sestavi sodišča, v kateri bi bila sodnica E.T., saj je bila njena odsotnost posledica izrednega dopusta.

- 42 Drugič, v skladu s presojo pritožbenega sodišča sodnica J.K. ni podala pisne izjave, da je prevzela zadevo XVI GC 932/18 v obravnavanje v skladu s členom 52c(4) sodnega reda iz leta 2015. Poleg tega izjava vodje sekretariata šestnajstega gospodarskega oddelka regionalnega sodišča v V., vsebovana v zabeležki z dne 19. maja 2021, po kateri je bila odredba sodnice J.K. z dne 25. marca 2019 o prevzemu zadeve XVI GC 932/18 v obravnavanje pomotoma vložena v spis druge zadeve, ne drži.
- 43 Tretjič, sprememba sodnika poročevalca v zadevi XVI GC 932/18 ni bila naključna. Z odredbo z dne 7. februarja 2019 je bil obravnavni narok, razpisan za 11. marec 2019, prestavljen na 25. marec 2019. Na dan izdaje zadevne odredbe bi moral biti v skladu s predpisi načrt nadomeščanja že pripravljen (najpozneje do 31. januarja 2019). Nobenega dokaza ni, da je bil ta načrt pripravljen po izdaji odredb o spremembi obravnavnih narokov v zadevi XVI GC 932/18. Z drugimi besedami, na dan izdaje odredbe z dne 7. februarja 2019 je bila sodnica E.T. kot namestnica predsedujočega sodnika šestnajstega gospodarskega oddelka seznanjena, da bo sodnica J.K. v skladu z načrtom nadomeščanja 25. marca 2019 opravljala nadomeščanje. Zato je bil narok obravnave v zadevi XVI GC 932/18 razpisan s preklicem že prej razpisanega obravnavnega naroka, ne da bi bili navedeni razlogi za ta preklic (stranki nista zahtevali spremembe obravnavnega naroka) in ne da bi bil naveden sodnik poročevalec, ki bo zasedal v sodeči sestavi 25. marca 2019.
- 44 Četrtič, sprememba sodnika poročevalca v zadevi XVI GC 932/18 je bila namerna. Z razpisom obravnave sodnice E.T. za 25. marec 2019, torej na dan, ko je nadomeščanje opravljala sodnica J.K., in njenim koriščenjem izrednega dopusta je bil ustvarjen videz obstoja pogojev iz člena 47b(1) zakona o organizaciji splošnih sodišč. Zaradi tega ukrepa je sodnica J.K. kot nadomestna sodnica obravnavala vse zadeve, razpisane za obravnavo dne 25. marca 2019. V takem primeru bi morale informacijsko orodje namestniku dodeliti eno zadevo manj v isti kategoriji. Na drugi strani bi moral predsednik oddelka v skladu s sodnim redom iz leta 2015 odrediti, naj se z uporabo informacijskega orodja dodeli dodatna zadeva iz iste kategorije, če je zadevo rešil namestnik. V zadevi XVI GC 932/18 do tega ni prišlo. Iz sistema za naključno dodeljevanje zadev je namreč razvidno, da v njem ni prišlo do spremembe sodnika poročevalca. Do izdaje sodbe prvostopenjskega sodišča je bila sodnica E.T. v sistemu za naključno dodeljevanje zadev navedena kot sodnica poročevalka v zadevi XVI GC 932/18.
- 45 Petič, zamenjava sodnika poročevalca v zadevi XVI GC 932/18 je imela poseben cilj. Za pravosodno skupnost je takšno ravnanje jasno. V dejanskem stanju, kot je opisano, se je zaradi tega, da je sodnica J.K. prevzela zadeve, razpisane za 25. marec 2019 (vključno z zadevo XVI GC 932/18), dejansko zmanjšalo število zadev v kabinetu sodnice E.T. Glede na to, da lahko delavec vzame 4 dni izrednega dopusta v koledarskem letu, v enem dnevu zasedanja pa sodnik

regionalnega sodišča obravnava od 5 do 8 zadev, bi se lahko v kabinetu sodnice E.T. število obravnavanih zadev zmanjšalo tudi za od 20 do 36.

- 46 Šestič, na podlagi dejanskega stanja zadeve ni mogoče ugotoviti meril, na podlagi katerih je sodnica E.T. izbrala zadevo XVI GC 932/18 kot tisto, ki je bila določena za 25. marec 2019, da jo prevzame v obravnavo sodnica J. K.
- 47 Na tem mestu pritožbeno sodišče opozarja na nevarnost dopustitve takšnega ravnanja. Teoretično ni mogoče izključiti, da se bodo sodniki v zadevi, ki ima velik družbeni pomen, med seboj dogovorili, da bo zadevo iz kabineta enega sodnika prevzel drug sodnik, in sicer na podlagi tega, da bo zadeva razpisana na dan dežurstva drugega sodnika, ta pa bo prevzel zadevo v obravnavo zaradi dejstva, da je sodnik poročevalec, ki je bil za obravnavanje zadeve izbran v elektronskem sistemu za naključno dodeljevanje zadev in sodnih nalog, ki deluje na podlagi generatorja naključnih števil, na ta dan vzel izredni dopust.
- 48 Sedmič, pritožbeno sodišče opozarja na netipična ravnanja upravnih organov v zvezi s procesnimi dejanji, ki jih je v civilnem postopku opravil sodnik poročevalec, da bi se ugotovili razlogi za spremembo sestave sodišča v zadevi XVI GC 932/18, kot so (1) pošiljanje odločb pritožbenega sodišča v V. predsedniku pritožbenega sodišča v V. s strani predsedujoče sodnice šestnajstega gospodarskega oddelka regionalnega sodišča v V., da se ta z njimi seznanijo; (2) seznanitev podpredsednika pritožbenega sodišča v V. z vsebino sklepa z dne 11. maja 2021 iz razloga, ki ga v zakonu ni; (3) neobstoj pojasnil s strani predsedujoče sodnice šestnajstega gospodarskega oddelka regionalnega sodišča v V. glede razlogov za neopravičeno odsotnost sodnice E.T. in sprejetje teh ukrepov šele po tem, ko je pritožbeno sodišče v V. o tem obvestilo državnega tožilca; (4) neizvršitev sklepa pritožbenega sodišča v V. z dne 28. septembra 2021; (5) vmešavanje podpredsednika pritožbenega sodišča v V. v potek dokaznega postopka s tem, da je v okviru upravnega nadzora presodil, da sklep pritožbenega sodišča v V. z dne 28. septembra 2022 presega pristojnost sodišča, kar je podlaga za to, da je predsednik regionalnega sodišča v V. zavrnil izvršitev tega sklepa; (6) napoved posredovanja podpredsednika pritožbenega sodišča v V. v okviru upravnega nadzora za preverjanje zakonitosti dodelitve zadeve sodnici J.K. šele po tem, ko je pritožbeno sodišče sporočilo, da namerava postaviti pravno vprašanje Sodišču Evropske unije.

Obrazložitev drugega vprašanja

- 49 Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, je potreben odgovor na drugo vprašanje.
- 50 Da bi sodišče druge stopnje lahko zagotovilo učinkovito pravno varstvo, ki se zahteva s členom 19(1), drugi pododstavek, PEU, je bistveno, da se ohrani njegova zakonska neodvisnost, kar potrjuje tudi drugi odstavek člena 47 Listine o temeljnih pravicah, v katerem je med zahtevami v zvezi s temeljno pravico do učinkovitega pravnega sredstva naveden dostop do „neodvisnega“ sodišča (sodba

Sodišča z dne 18. maja 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ in drugi, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 in C-397/19, EU:C:2021:393, točka 194).

- 51 Organizacija pravosodja v državah članicah je v njihovi pristojnosti. Vendar morajo države članice pri izvajanju te pristojnosti spoštovati obveznosti, ki zanje izhajajo iz prava Unije. To lahko velja zlasti za nacionalno ureditev o ustreznem sodnem nadzoru glede sodeče sestave (glej sodbo Sodišča z dne 20. aprila 2021, Republika, C-896/19, EU:C:2021:311, točka 48).
- 52 V sodni praksi Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) je bilo razsojeno, da je oblikovanje sodeče sestave v nasprotju z določbami o dodeljevanju zadev ter določitvi in spremembi sestave sodišča lahko razlog za uporabo sankcije iz člena 379, točka 4, civilnega zakonika (glej načelni sklep vrhovnega sodišča z dne 5. decembra 2019, III UZP 10/19, in načelni sklep vrhovnega sodišča z dne 16. februarja 2021, III CZP 9/20). Ta sankcija spada v sodni nadzor, ki ga izvaja drugostopenjsko sodišče, in je edini ustrezen odziv za zagotovitev učinkovitega sodnega varstva.
- 53 Razglasitev nezakonnosti postopka pred prvostopenjskim sodiščem s strani drugostopenjskega sodišča ima za posledico razveljavitev izpodbijane sodbe, razveljavitev postopka v delu, v katerem je nanj vplivala ta nezakonnost, in razglasitev ničnosti procesnih dejanj, opravljenih pred tem sodiščem, ter – v nasprotju s stališčem državnega tožilca – to, da bo zadevo obravnavala sodnica E.T. kot sodnica poročevalka, izbrana za sodečo sestavo sodišča v sistemu za naključno dodeljevanje zadev.
- 54 Po tem, ko je 14. februarja 2020 začel veljati zakon o spremembah, je Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) 16. februarja 2021 izdalo načelni sklep III CZP 9/20, v skladu s katerim lahko kršitev načela nespremenljivosti sestave sodišča, določene za obravnavanje pritožbe, kot posledica neupravičene določitve nadomestnega sodnika, ki ni poročevalec, povzroči, da je sestava sodišča, ki odloča v zadevi, v nasprotju s pravnimi predpisi (člen 379, točka 4, zakonika o civilnem postopku). Iz obrazložitve načelnega sklepa je razvidno, da je Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) odločalo na podlagi pravnega stanja pred začetkom veljavnosti člena 55(4) zakona o organizaciji splošnih sodišč, pri čemer je očitno zanemarilo vsebino člena 8 zakona o spremembah.
- 55 Pritožbeno sodišče pojasnjuje, da je zagotavljanje učinkovitega sodnega varstva strankam v primeru, da je sodeča sestava oblikovana v nasprotju z določbami o dodeljevanju zadev ter imenovanju in spremembi sestave sodišča – v skladu s členom 379, točka 4, zakonika o civilnem postopku – v trenutnem pravnem stanju zaradi vsebine člena 55(4) člena zakona o organizaciji splošnih sodišč v povezavi s členom 8 zakona o spremembah nemogoče.
- 56 Skratka, ugotoviti je treba, da je pritožbenemu sodišču odvzeta možnost uporabe učinkovite pravne sankcije, določene v členu 379, točka 4, zakonika o civilnem

postopku, kadar je ugotovljeno, da je bila sestava sodišča, ki je odločalo v zadevi, oblikovana v očitnem nasprotju z določbami nacionalnega prava o dodeljevanju zadev ter določitvi in spremembi sestave sodišča.

57 Glede na navedeno predložitveno sodišče ocenjuje, da je primerno zgoraj navedeni pravni vprašanji predložiti Sodišču Evropske unije. Predložitveno sodišče predlaga, da se na postavljeni vprašanji odgovori tako:

1. Člen 2, člen 6(1) in (3) ter člen 19(1), drugi pododstavek, Pogodbe o Evropski uniji v povezavi s členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah je treba razlagati tako, da prvostopenjsko sodišče države članice Evropske unije, v enoosebni sestavi katerega zaseda sodnik tega sodišča, ki je bil določen za obravnavanje zadeve ob očitni kršitvi določb nacionalnega prava o dodeljevanju zadev ter določitvi in spremembi sestave sodišča, ni neodvisno, nepristransko in z zakonom predhodno ustanovljeno sodišče, ki zagotavlja učinkovito pravno varstvo.
2. Člen 2, člen 6(1) in (3) ter člen 19(1), drugi pododstavek, Pogodbe o Evropski uniji v povezavi s členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah je treba razlagati tako, da nasprotujejo uporabi določb nacionalnega prava – kot je člen 55(4), drugi stavek, zakona z dne 27. julija 2001 o organizaciji splošnih sodišč [...] v povezavi s členom 8 zakona z dne 20. decembra 2019 o spremembi zakona o organizaciji splošnih sodišč, zakona o vrhovnem sodišču in nekaterih drugih zakonov [...] – kadar je z njimi drugostopenjskemu sodišču prepovedano, da na podlagi člena 379, točka 4, zakona z dne 17. novembra 1964 o zakoniku o civilnem postopku [...] ugotovi nezakonnost postopka pred prvostopenjskim nacionalnim sodiščem v zadevi, ki je bila vložena pri navedenem sodišču, iz razloga, da je bila sestava navedenega sodišča v nasprotju s predpisi, da je bilo sodišče neustrezno sestavljeno ali da je pri odločanju sodelovala oseba, ki za to ni bila pooblaščen ali pristojna, kar pomeni pravno sankcijo, ki zagotavlja učinkovito pravno varstvo v primeru, da je sodnik za obravnavanje zadeve določen z očitno kršitvijo določb nacionalnega prava o dodeljevanju zadev ter določitvi in spremembi sestave sodišča.